

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός γνωμοδοτήσεως 297/2017
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Πλήρης Ολομέλεια
Συνεδρίαση της 21ης-12-2017**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μιχαήλ Απέσσος, Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Αλέξανδρος Καραγιάννης, Χρυσάφουλα Αυγερινού, Ανδρέας Χαρλαύτης, Βασιλική Δούσκα, Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Νικόλαος Μουδάτσος, Ιωάννης Διονυσόπουλος και Στέφανος Δέτσης, Αντιπρόεδροι ΝΣΚ, Θεόδωρος Ψυχογιός, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Ευγενία Βελώνη, Νίκη Μαριόλη, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Αικατερίνη Γρηγορίου, Βασιλική Τύρου, Δημήτριος Χανής, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Αφροδίτη Κουτούκη, Δήμητρα Κεφάλα, Γεώργιος Ανδρέου, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Κωνσταντίνος Κηπουρός, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ευστράτιος Συνοίκης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Αθηνά Αλεφάντη, Αγγελική Καστανά, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Παναγιώτης Παππάς, Σταύρος Σπυρόπουλος, Βασίλειος Καραγεώργος, Ευσταθία Τσαούση, Χρήστος Μητκίδης, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Γεώργιος Γρυλωνάκης, Βασίλειος Κορκίζογλου, Χαράλαμπος Μπρισκόλας και Νικόλαος Καραγιώργης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Αγγελική Καστανά, Νομική Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος : Το υπ' αριθ. ΓΔΟΠ 121 ΕΞ 2014/5-2-2014 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών, Γενικής Διευθύνσεως Οικονομικής Πολιτικής, Διευθύνσεως Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών (ΔΕΚΟ), όπως

επικαιροποιήθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. 2/25836/ΔΠΓΚ/21-3-2016 έγγραφο του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών.

Ερώτημα: Ερωτάται **α)** αν η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Ελληνικά Ταχυδρομεία Ανώνυμη Εταιρεία» και δ.τ. «ΕΛΤΑ» εξακολουθεί να υπάγεται στο Κεφάλαιο Β' του ν. 3429/2005, στο οποίο υπήχθη αρχικά, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 5 περ. γ' του νόμου αυτού, επειδή τέθηκε, με την υπ' αριθ. 136/2002 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων (ΔΕΑ), σε καθεστώς ενάρξεως των διαδικασιών εισαγωγής της στο Χρηματιστήριο Αθηνών με σκοπό την αποκρατικοποίησή της, ή αν υπάγεται πλέον στο Κεφάλαιο Α' του ίδιου νόμου, λόγω της νεότερης υπ' αριθ. 217/2012 αποφάσεως της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων και Αναδιαρθρώσεων (ΔΕΑΑ), με την οποία αποφασίσθηκε η πώληση έως και του συνόλου των μετοχών της εταιρείας «ΕΛΤΑ» μέσω της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» (ΤΑΙΠΕΔ) και **β)** ειδικότερα, αν η εταιρεία «ΕΛΤΑ» υπάγεται στο Κεφάλαιο Α' ή στο Κεφάλαιο Β' του ν.3429/2005 ως προς το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του πάσης φύσεως προσωπικού της.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 311/2014 γνωμοδότηση του Α' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία, αρχικά, έγινε εν μέρει δεκτή, με την από 27-3-2015 επισημειωματική πράξη του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, ως προς το πρώτο σκέλος του ερωτήματος (ενώ ζητήθηκε η παραπομπή στην Ολομέλεια του ΝΣΚ του δευτέρου σκέλους του ερωτήματος, με το υπ' αριθμ. πρωτ. 2/17495/ ΔΠΓ4/2015 έγγραφο του ιδίου Υπουργού), μετά ταύτα, όμως, ανακλήθηκε η μερική αποδοχή της γνωμοδοτήσεως, με την από 27-5-2015 επισημειωματική πράξη του Υπουργού και ζητήθηκε, με το υπ' αριθ. πρωτ. Α.Π.2/37803/ΔΠΓΚ/4-6-2015 έγγραφο, η παραπομπή στην Ολομέλεια του όλου ερωτήματος. Στη συνέχεια, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τακτική Ολομέλεια), εξέδωσε την υπ' αριθ. 178/2017 γνωμοδότησή του, με την οποία παρέπεμψε το ερώτημα, λόγω οριακής πλειοψηφίας, στην Πλήρη Ολομέλεια του Ν.Σ.Κ., κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 3 του Οργανισμού του Ν.Σ.Κ. (ν.3086/2002, Α' 324). Κατόπιν τούτων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Πλήρης Ολομέλεια) γνωμοδότησε επί του ερωτήματος ως εξής:

Ιστορικό

1. Με την υπ' αριθ. 136/2002 απόφαση της Διϋπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων (ΔΕΑ), που εκδόθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2000/1991, αποφασίστηκε η έναρξη των διαδικασιών εισαγωγής στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Ελληνικά Ταχυδρομεία Ανώνυμη Εταιρεία» και δ.τ. «ΕΛΤΑ», της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει κατά ποσοστό 90% στο Ελληνικό Δημόσιο.

2. Με την υπ' αριθ. 195/27-10-2011 (Β' 2501) απόφαση της Διϋπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων και Αναδιαρθρώσεων (ΔΕΑΑ) παρασχέθηκε εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να συνομολογήσει με το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) σύμβαση, προκειμένου να ασκεί το Ταμείο, για λογαριασμό του Δημοσίου, τα δικαιώματα ψήφου που απορρέουν από την ιδιότητά του ως κυρίου των μετοχών, μεταξύ άλλων και της εταιρείας «ΕΛΤΑ» (παρ.2.13 της απόφασης). Πράγματι, στις 30-11-2011 συνήφθη η σχετική σύμβαση, με την οποία το Δημόσιο παραχώρησε, για χρονικό διάστημα 36 μηνών (άρθρο 2), «*δια εντολής και πληρεξουσιότητας*» στο Ταμείο, χωρίς αντάλλαγμα, την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου του Δημοσίου, στις Γενικές Συνελεύσεις της εταιρείας. Όπως ρητώς διευκρινίζεται στη σύμβαση (παρ. 1.3), αυτή συνιστά μόνο παραχώρηση – παροχή πληρεξουσιότητας ως προς την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου του Δημοσίου και δεν συνεπάγεται τη μεταβίβαση των μετοχών, ούτε και την καθ' οιονδήποτε τρόπο εκχώρηση των δικαιωμάτων ψήφου εκ των μετοχών στο Ταμείο, ενώ πέραν του δικαιώματος ψήφου το Δημόσιο παραμένει δικαιούχος και θα συνεχίσει να ασκεί τα λοιπά δικαιώματα εκ των μετοχών (όπως, ενδεικτικά, το δικαίωμα είσπραξης μερίσματος). Η προαναφερόμενη (από 30-11-2011) σύμβαση παραχωρήσεως, η οποία έληξε την 30-11-2014, παρατάθηκε με την από 26-11-2014 σύμβαση, για 36 ακόμη μήνες από τη λήξη της, εκτός αν ο στόχος της παραχωρήσεως ολοκληρωθεί πριν από την παρέλευση του διαστήματος αυτού.

3. Με την νεότερη υπ' αριθ. 217/10-8-2012 απόφαση της Διϋπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων και Αναδιαρθρώσεων, αποφασίστηκε, περαιτέρω, «*η πώληση έως και του συνόλου των μετοχών της «ΕΛΤΑ», που ανήκουν στην κυριότητα του Δημοσίου σύμφωνα με το Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων της Ελληνικής Κυβέρνησης που περιλαμβάνεται στον*

ν.3985/2011» και παρασχέθηκε στο ΤΑΙΠΕΔ εξουσιοδότηση «να σχεδιάσει, αποφασίσει και υλοποιήσει τη διαγωνιστική διαδικασία για την πώληση των μετοχών της «ΕΛΤΑ», οι οποίες θα μεταφερθούν στο ταμείο με νεότερη απόφαση της ΔΕΑΑ, προκειμένου να υλοποιηθεί η ως άνω πώληση».

4. Εξ άλλου, κατά την πρώτη εφαρμογή του ν. 3429/2005 η εταιρεία «ΕΛΤΑ» υπήχθη στις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' του νόμου αυτού, διότι είχε προηγηθεί η έκδοση της προαναφερθείσας υπ' αριθ. 136/2002 αποφάσεως της Διϋπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων (ΔΕΑ), περί της αποκρατικοποιήσεώς της με την εισαγωγή των μετοχών της στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.

Εν συνεχεία, όμως, με την προαναφερόμενη υπ' αριθ. 217/10-8-2012 απόφαση της ΔΕΑΑ, αποφασίστηκε η πώληση έως και του συνόλου των μετοχών της εταιρείας μέσω του ΤΑΙΠΕΔ, επομένως ανέκυψε ζήτημα αν η εταιρεία «ΕΛΤΑ» εξακολουθεί να υπάγεται στο Κεφάλαιο Β' του νόμου αυτού ή αν έχει υπαχθεί στο Κεφάλαιο Α' και, συναφώς, αν εφαρμόζεται στο προσωπικό της ο ν. 4024/2011 περί βαθμολογίου και μισθολογίου των υπαλλήλων του Δημοσίου, καθώς και των Ν.Π.Ι.Δ. που ανήκουν στο Κράτος, όπως ορίζει η παρ. 12 της υποπαρ. Γ1 της παρ. Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012.

5. Στο υπ' αριθ. πρωτ. 54218/1255/20-12-2012 έγγραφο της αρμοδίας Δ/σεως του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, με το οποίο καλείτο η εταιρεία «ΕΛΤΑ» να εκδώσει διαπιστωτική πράξη περί κατατάξεως των υπαλλήλων της στους βαθμούς του ν. 4024/2011, απάντησε ο Δ/νων Σύμβουλος της εταιρείας, με το υπ' αριθ. πρωτ. 1.1.2/12701/8-1-2013 έγγραφό του, ότι η εταιρεία δεν καταλαμβάνεται από τις διατάξεις του ν. 4093/2012 περί ανάλογης εφαρμογής των διατάξεων του ν. 4024/2011, επειδή υπάγεται στο Κεφάλαιο Β' του ν. 3429/2005 και ότι, επομένως, δεν συντρέχει λόγος εκδόσεως της διαπιστωτικής πράξεως.

Εν όψει των ανωτέρω υποβλήθηκε το προαναφερόμενο ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

6. Στο άρθρο 1 παρ. 1 του ν.δ. 496/1970 «Περί οργανώσεως και λειτουργίας των Ταχυδρομείων» (Α' 73), ορίζεται ότι: «1. *Ιδρύεται νομικόν πρόσωπον ιδιωτικού δικαίου υπό την επωνυμίαν «Ελληνικά Ταχυδρομεία», εδρεύον εν Αθήναις, δια την οργάνωσιν, εκμετάλλευσιν και ανάπτυξιν της Ταχυδρομικής Υπηρεσίας».*

Ακολούθως, με το **άρθρο πρώτο του β.δ. 804/1970** (Α' 229) κυρώθηκε το καταστατικό των Ελληνικών Ταχυδρομείων, στο άρθρο 1 παρ. 1 του οποίου (καταστατικού) ορίζεται ότι: «1. Το δια του Ν.Δ/τος υπ'αριθμ. 496 της 21^{ης} Μαρτίου 1970 ιδρυθέν νομικόν πρόσωπον ιδιωτικού δικαίου υπό την επωνυμίαν «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ» και τον διακριτικόν τίτλον «ΕΛΤΑ» αποτελεί δημοσίαν επιχείρησιν ανήκουσαν εξ ολοκλήρου εις το Ελληνικόν Δημόσιον, λειτουργούσαν χάριν του δημοσίου συμφέροντος, κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, υπό μορφήν Ανωνύμου Εταιρείας, απολαύει δε διοικητικής και οικονομικής αυτονομίας και υπόκειται εις πάσας τας διατάξεις της νομοθεσίας «περί Ανωνύμων Εταιρειών», εκτός αν άλλως ορίζεται, εν τω ως άνω Νομοθετικώ Διατάγματι».

Περαιτέρω, με το **άρθρο 25 του ν. 2843/2000** (Α' 219), τροποποιήθηκε το άρθρο 5 του β.δ. 804/1970 και ορίζεται πλέον, στα εδάφια δεύτερο, τρίτο και τέταρτο του εν λόγω άρθρου, ότι «Οι μετοχές του ΕΛΤΑ μεταβιβάζονται ελεύθερα κατά την κείμενη νομοθεσία. Σε κάθε περίπτωση, η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου επί του εκάστοτε μετοχικού Κεφαλαίου του ΕΛ.ΤΑ. δεν δύναται να είναι κατώτερη του πενήντα ένα τοις εκατό (51%) των μετά ψήφου μετοχών αυτού».

7. Στο άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 2414/1996 «Εκσυγχρονισμός των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών και άλλες διατάξεις» (Α' 135), όπως ίσχυε πριν την κατάργησή του με το άρθρο 20 του ν.3429/2005, ορίζονταν ότι: «Στις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγονται οι κάτωθι Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί, που ονομάζονται για τους σκοπούς του παρόντος νόμου δημόσιες επιχειρήσεις: ... ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ (ΕΛΤΑ Α.Ε.) ...».

Επίσης, στο **άρθρο 14 παρ. 1 του ν. 2867/2000** «Οργάνωση και λειτουργία τηλεπικοινωνιών και άλλες διατάξεις» (Α' 273)¹, ορίζεται ότι: «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ.ΤΑ.) και οι θυγατρικές εταιρείες αυτών (Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Ανώνυμος Εταιρεία και Ταχυμεταφορές ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε.) παύουν να υπάγονται στις διατάξεις που ισχύουν για τις επιχειρήσεις που ανήκουν στο δημόσιο τομέα».

Περαιτέρω, στο **άρθρο 1 του κωδικοποιημένου καταστατικού** της εταιρείας «ΕΛΤΑ» (ΕτΚ, τ. ΑΕ και ΕΠΕ 8545/1-8-2006) αναφέρεται ότι «η

¹ Το οποίο δεν καταργήθηκε με το άρθρο 70 παρ.2^α του ν.3431/2006 (γνwm Ν.Σ.Κ. 336/2008)

ΕΛ.ΤΑ. Α.Ε. με το άρθρο 14 του ν. 2867/2000 εξήλθε του δημόσιου τομέα, λειτουργεί ως ανώνυμη εταιρεία, όπως ορίζει η διάταξη του άρθρου 25 παρ. 1 του ν.2843/2000 (παρ. 1). Η εταιρεία διέπεται από τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' του ν.3429/2005, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν.3016/2002 και του ν.2190/1920» (παρ. 2), ενώ στο άρθρο 5 παρ. 2 του ίδιου καταστατικού αναφέρεται ότι «Σε κάθε περίπτωση, η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου επί του εκάστοτε μετοχικού Κεφαλαίου του ΕΛΤΑ δεν δύναται να είναι κατώτερη του πενήντα ένα τοις εκατό (51%) των μετά ψήφου μετοχών αυτού».

Τέλος, στο άρθρο 21 παρ. 2 του ν. 4053/2012 «Ρύθμιση λειτουργίας της ταχυδρομικής αγοράς ...» (Α' 44), ορίζεται ότι:

«Η ΕΛΤΑ Α.Ε. παραμένει φορέας παροχής καθολικής υπηρεσίας έως τις 31-12-2028 ...».

8. Στα άρθρα 1 παρ. 1 και 2, 3 παρ. 3 και 5 παρ. 1 του ν. 2000/1991 «Για την αποκρατικοποίηση, απλούστευση των διαδικασιών εκκαθάρισης, ενισχύσεως των κανόνων ανταγωνισμού και άλλες διατάξεις» (Α' 206), όπως ίσχυαν πριν την κατάργησή τους με το άρθρο 11 του ν. 3049/2002, ορίζονταν τα εξής:

Άρθρο 1

«1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου αποκρατικοποίηση θεωρείται:

α. Η κατάργηση ή η συγχώνευση φορέων του Δημοσίου, β. Η μεταβίβαση σε ιδιώτες φορέων του Δημοσίου ή περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων και προνομίων των φορέων αυτών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 (ιδιωτικοποίηση).

γ. Η εκκαθάριση υπερχρεωμένων φορέων του Δημοσίου.

2. Στις διατάξεις του νόμου αυτού υπάγονται οι δημόσιες επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1 του ν.2414/1996 όπως αρχικά ίσχυε, καθώς και αυτές που έχουν υπαχθεί ή θα υπαχθούν στις διατάξεις του νόμου αυτού ...».

Άρθρο 3

«3. Η Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων καθορίζει κάθε φορά με απόφασή της τους φορείς που θα αποκρατικοποιηθούν, καθώς και την έκταση, τον τρόπο και τη διαδικασία αποκρατικοποίησης αυτών. Η Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων μπορεί να εξουσιοδοτεί κάθε φορά ένα από τα

μέλη της να προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για την υλοποίηση των σχετικών αποφάσεών της».

Άρθρο 5

«1. Η κατά την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ιδιωτικοποίηση πραγματοποιείται με έναν από τους παρακάτω τρόπους ή με συνδυασμό αυτών: α....

β. Πώληση του συνόλου ή μέρους των μετοχών ανώνυμης εταιρείας ή των εταιρικών μεριδίων εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, που ανήκουν σε έναν ή σε περισσότερους φορείς του Δημοσίου ή της συμμετοχής του σε άλλης μορφής εταιρείες.

γ. Εισαγωγή στο χρηματιστήριο και πώληση του συνόλου ή μέρους των μετοχών επιχείρησης, που ανήκει σε έναν, ή περισσότερους φορείς του Δημοσίου ...».

9. Στις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 1, 2, 3, 4 παρ. 1 και 11 του ν. 3049/2002 «Αποκρατικοποίηση Επιχειρήσεων του Δημοσίου και άλλες διατάξεις» (Α' 212), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1

«1. Στις διατάξεις του νόμου αυτού υπάγονται οι επιχειρήσεις του Δημοσίου. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού ως επιχειρήσεις του Δημοσίου νοούνται οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2414/1996 (ΦΕΚ 135 Α'), όπως αρχικά ίσχυσε, αυτές που έχουν υπαχθεί ή θα υπαχθούν στις διατάξεις του ίδιου νόμου και τα πιστωτικά ιδρύματα των οποίων η απόλυτη πλειοψηφία του μετοχικού Κεφαλαίου ανήκει άμεσα στο Δημόσιο».

Άρθρο 2

«Για τους σκοπούς του νόμου αυτού οι πιο κάτω όροι έχουν την ακόλουθη έννοια: α) Αποκρατικοποίηση: η εφάπαξ ή σταδιακή έξοδος επιχειρήσεων του Δημοσίου από τον έλεγχό του.

β) Έλεγχος: η κατοχή της πλειοψηφίας των μετοχών ή το δικαίωμα διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή το δικαίωμα διορισμού των οργάνων της διοίκησης επιχείρησης του Δημοσίου.

γ) Μεταβίβαση ελέγχου: η μεταβίβαση με οποιονδήποτε τρόπο είτε των μετοχών και ψήφων της πλειοψηφίας του μετοχικού Κεφαλαίου είτε του δικαιώματος διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων της διοίκησης είτε η μεταβίβαση του δικαιώματος άσκησης της διαχείρισης της επιχείρησης».

Άρθρο 3

«1. Συνιστάται Διυπουργική Επιτροπή Αναδιρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.Α.)². Η Δ.Ε.Α.Α αποτελείται από τον Υπουργό Οικονομικών, ως Πρόεδρο και τους Υπουργούς Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και κατά περίπτωση από τον Υπουργό που εποπτεύει την επιχείρηση του Δημοσίου που υπάγεται στις διατάξεις του νόμου αυτού.

2. Ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών εποπτεύει το έργο της αποκρατικοποίησης και είναι εισηγητής στη Δ.Ε.Α.. Η Δ.Ε.Α. αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των μελών της.

3. Η λειτουργία της Δ.Ε.Α. διέπεται από τις διατάξεις του ν.1558/1985 (ΦΕΚ 137 Α'). Η Δ.Ε.Α. χαράσσει την κυβερνητική πολιτική για την αποκρατικοποίηση επιχειρήσεων του Δημοσίου και καθορίζει με αποφάσεις της τις επιχειρήσεις του Δημοσίου που αποκρατικοποιούνται.

4. Συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών Ειδική Γραμματεία Αποκρατικοποιήσεων (Ε.Γ.Α.), με σκοπό την επικουρία του έργου της Δ.Ε.Α.».

Άρθρο 4

«1. Μορφές αποκρατικοποίησης είναι ενδεικτικά οι ακόλουθες:

α) Η πώληση του συνόλου της επιχείρησης ή περιουσιακών στοιχείων ή τμημάτων αυτής ή κλάδων αυτής.

β) Η εισαγωγή της επιχείρησης σε Χρηματιστήριο Αξιών ή σε άλλη οργανωμένη αγορά.

γ) Η πώληση του συνόλου ή μέρους των μετοχών της επιχείρησης, με ή χωρίς ταυτόχρονη σύναψη συμφωνίας μετόχων, καθώς και η περαιτέρω μεταβίβαση μετοχών της επιχείρησης και οι αναγκαίες προπαρασκευαστικές ενέργειες για την πώληση αυτή, όπως ιδίως οι διαδικασίες για τη σύσταση της επιχείρησης, η αναδιοργάνωση ή αναδιάρθρωση της επιχείρησης³.

δ) Η παραχώρηση αδειών ή και δικαιωμάτων εκμετάλλευσης της επιχείρησης.

² Η παρ. 1 του άρθρου 3 τίθεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 23 του ν.3965/2011 (Α'113). Προηγουμένως, με την παρ. 4 του άρθρου 48 του ν.3871/2010 (Α'171), η Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.) είχε μετονομασθεί σε Διυπουργική Επιτροπή Αναδιρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.Α.).

³ Η περίπτωση γ' της παρ. 1 τίθεται όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 23 του ν.3965/2011(Α'113).

- ε) Η σύσταση εταιρείας ή συμμετοχή σε εταιρείες με συνεισφορά μετρητών, περιουσιακών στοιχείων, κλάδων, δικαιωμάτων, μετοχών.
- στ) Η κάθε είδους εκμίσθωση επιχείρησης ως συνόλου ή επί μέρους δικαιωμάτων ή περιουσιακών στοιχείων ή τμημάτων ή κλάδων της επιχείρησης
- ζ) Η ανάθεση σε τρίτο της διαχείρισης της επιχείρησης.
- η) Η ανταλλαγή μετοχών.
- θ) Η ανταλλαγή μετοχών των αποκρατικοποιούμενων επιχειρήσεων με προμέτοχα του Δημοσίου.
- ι) Η πώληση μετοχών με ειδικά σύμφωνα, όπως σύμφωνο επαναγοράς από τον πωλητή - μέτοχο Δημόσιο ή επιχείρηση του Δημοσίου, με οποιουσδήποτε όρους.
- ια) Η πώληση μετοχών σε ημεδαπό ή αλλοδαπό νομικό πρόσωπο για την έκδοση από αυτό κινητών αξιών ανταλλάξιμων με τις πωληθείσες μετοχές.
- ιβ) Η πώληση μετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοοικονομικούς οίκους της ημεδαπής ή αλλοδαπής προς το σκοπό περαιτέρω διάθεσης από αυτούς των μετοχών σε τρίτους.
- ιγ) Η έκδοση εταιρικών ομολόγων μετατρέψιμων σε μετοχές επιχειρήσεων».

Άρθρο 11

«1. Τα άρθρα 1 έως και 10 του ν.2000/1991 καταργούνται.

2. Κάθε διάταξη νόμου αντίθετη με το νόμο αυτόν καταργείται.

3. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται παραπομπή ή αναφορά στο ν. 2000/1991, η παραπομπή ή αναφορά αυτή θεωρείται εφεξής στις ανάλογες διατάξεις του νόμου αυτού.

4. Αποφάσεις για την αποκρατικοποίηση επιχειρήσεων του Δημοσίου που έχουν ληφθεί πριν από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου αυτού εξακολουθούν να ισχύουν».

10. Στα άρθρα 1 και 19 του ν. 3429/2005 «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (Δ.Ε.Κ.Ο.)» (Α' 314) ⁴, καθώς και στο άρθρο 15 του ίδιου νόμου, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1- Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής

«1. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού, ως "δημόσια επιχείρηση" νοείται κάθε ανώνυμη εταιρεία, στην οποία το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή

⁴ Όπως αυτά ίσχυαν πριν από τη συμπλήρωση και τροποποίησή τους με τα άρθρα 41 του ν.3891/2010 και 1 του ν.3899/2010 αντίστοιχα.

έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό της Κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής του ή των κανόνων που τη διέπουν.

2. Η άσκηση αποφασιστικής επιρροής από το ελληνικό δημόσιο τεκμαίρεται όταν το ελληνικό δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου χρηματοδοτούμενα από το ελληνικό δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό ή άλλες δημόσιες επιχειρήσεις υπό την έννοια του παρόντος νόμου:

α) είναι κύριοι μετοχών που εκπροσωπούν την απόλυτη πλειοψηφία του καταβεβλημένου μετοχικού Κεφαλαίου της ή

β) ελέγχουν την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική της συνέλευση ή

γ) δύνανται να διορίζουν το ήμισυ πλέον ενός των μελών του διοικητικού της συμβουλίου ή

δ) χρηματοδοτούν την ετήσια δραστηριότητά της σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό.

3. Ως "δημόσια επιχείρηση" νοείται και κάθε ανώνυμη εταιρεία συνδεδεμένη με άλλη δημόσια επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 42 ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

4. Το Κεφάλαιο Α' του νόμου αυτού εφαρμόζεται σε όλες τις δημόσιες επιχειρήσεις, στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται οι εταιρείες για τις οποίες εφαρμόζεται το Κεφάλαιο Β'.

5. Το Κεφάλαιο Β' του νόμου αυτού εφαρμόζεται:

α) στις ανώνυμες εταιρείες των οποίων μετοχές έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (χρηματιστήριο), εφόσον το Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους Κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής, β) στις ανώνυμες εταιρείες που είναι συνδεδεμένες με τις εισηγμένες εταιρείες της προηγούμενης περίπτωσης, κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920,

γ) στις ανώνυμες εταιρείες ως προς τις οποίες έχει αποφασιστεί η έναρξη διαδικασιών αποκρατικοποίησης δια της εισαγωγής μετοχών τους σε οργανωμένη αγορά, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν.3049/2002 (ΦΕΚ212 Α)».

6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του εποπτεύοντος Υπουργού, υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του νόμου αυτού, εφαρμοζομένων αναλόγως, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (εκτός των δημοσίων επιχειρήσεων) χρηματοδοτούμενα από το Δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό ("Οργανισμοί"), καθώς και δημόσιες επιχειρήσεις που έχουν εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου αυτού».

Άρθρο 19

«Από το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Α' του νόμου αυτού εξαιρούνται οι ανώνυμες εταιρείες που έχουν συσταθεί με βάση το ν.1955/1991 (ΦΕΚ 112 Α') και την εξουσιοδότηση του άρθρου 5 παράγραφος 6 του ν.2229/1994 (ΦΕΚ 138 Α) και όσες δημόσιες επιχειρήσεις έχουν ήδη τεθεί με ρητή διάταξη νόμου εκτός του, κατά τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του εποπτεύοντος Υπουργού δύνανται να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής όλων ή ορισμένων διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του παρόντος νόμου και άλλες δημόσιες επιχειρήσεις».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' - ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ.

Άρθρο 15 - Πεδίο εφαρμογής

«Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Κεφαλαίου υπάγονται οι ανώνυμες εταιρείες της παρ. 5 του άρθρου 1. Οι εταιρείες αυτές ευρίσκονται εκτός του, κατά τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις, ευρύτερου δημόσιου τομέα».

Εξ άλλου, με το **άρθρο 42 του ν. 3891/2010** (Α' 188), όπως αναριθμήθηκε σε άρθρο 41 με την παρ.1 του άρθρου 60 του ν. 4408/2016 (Α' 135), προστέθηκε στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 1 του ν. 3429/2005, περίπτωση δ, ως εξής:

«δ) στις ανώνυμες εταιρίες των οποίων το δικαίωμα διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων της διοίκησης ή το δικαίωμα άσκησης της διαχείρισης της επιχείρησης έχει μεταβιβασθεί εν όλω ή εν μέρει από το Δημόσιο σε τρίτους που δεν αποτελούν πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων του ν.3049/2002 (ΦΕΚ 212 Α') εφόσον το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου εξακολουθούν να

συμμετέχουν στο μετοχικό τους Κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής.»

Τέλος, στο **άρθρο 1 του ν. 3899/2010** (Α' 212) ορίζονται τα εξής:

«1.α. Το **άρθρο 19 του ν.3429/2005** (ΦΕΚ 314 Α) αντικαθίσταται ως εξής:

Άρθρο 19 - Κατάργηση εξαιρέσεων, επέκταση πεδίου εφαρμογής «Στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Α' του νόμου αυτού, υπάγονται οι δημόσιες επιχειρήσεις, ανεξαρτήτως αν έχουν εξαιρεθεί από τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις για τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, καθώς και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που υπάγονται στη Γενική Κυβέρνηση σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1Β του ν.2362/1995 (ΦΕΚ 247 Α') με εξαίρεση το Ταμείο του ν.3864/2010 (ΦΕΚ 119 Α) και τις εταιρείες στις οποίες, το Δημόσιο αν και πλειοψηφών μέτοχος, δεν ασκεί τη διοίκηση και διαχείρισή τους... β. Οι κοινές υπουργικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 19 του ν.3429/2005, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του με τις διατάξεις της προηγούμενης περίπτωσης, καταργούνται».

11. Με το άρθρο 9 του ν. 3871/2010 (Α' 141) προστέθηκε στο ν. 2362/1995 (περί Δημοσίου Λογιστικού, Α' 247) το άρθρο 6Α που φέρει τον τίτλο «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής» (Μ.Π.Δ.Σ.), περαιτέρω δε, με το **άρθρο μόνο του ν. 3985/2011**, ο οποίος ισχύει από τη δημοσίευσή του στο φύλλο της ΕτΚ Α' 151/1-7-2011 (σύμφωνα με την παρ. 2 του Κεφαλαίου Γ), εγκρίθηκε το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής των ετών 2012-2015, στο οποίο περιλήφθηκε, στο Κεφάλαιο Β' ΙΙ, το «Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων 2011-2015» με σκοπό την ενίσχυση των δημοσίων εσόδων. Στο εν λόγω πρόγραμμα, και όσον αφορά στην εταιρεία «ΕΛΤΑ», προβλέφθηκε η πώληση μετοχών αυτής, σε ποσοστό του μετοχικού της κεφαλαίου μεγαλύτερο ή ίσο προς το 40%.

12. Στα άρθρα 1 παρ. 1, 2 και 3, 2 παρ. 4, 5 και 10, και 5 παρ. 1 του ν. 3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπροθέσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α' 152/1-7-2011), όπως ισχύουν, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1

«1. Συνιστάται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.» (Ταμείο). Το Ταμείο έχει αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής

περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων Ν.Π.Δ.Δ. ή των δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό Κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ., όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 5, σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς και με εγγυήσεις πλήρους διαφάνειας, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι των εσόδων. Τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στο Ταμείο, σύμφωνα με τις επόμενες διατάξεις.

2. Το προϊόν αξιοποίησης χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους της χώρας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 17 του επόμενου άρθρου.

3. Το Ταμείο λειτουργεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας ...».

Άρθρο 2

«4. Στο Ταμείο μεταβιβάζονται και περιέρχονται, χωρίς αντάλλαγμα: α) Κατά πλήρη κυριότητα, κινητές αξίες εταιρειών από αυτές που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015 του άρθρου 6Α του ν.2362/1995 (Α' 247), καθώς και κάθε επόμενου Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής που εκδίδεται δυνάμει του εν λόγω άρθρου, β) Περιουσιακής φύσεως δικαιώματα, εμπράγματα δικαιώματα, δικαιώματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης, αποκλειστικής ή μη, κεκτημένα οικονομικά συμφέροντα, άυλα δικαιώματα και δικαιώματα λειτουργίας, συντήρησης και εκμετάλλευσης υποδομών, που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015 του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995, καθώς και κάθε επόμενου Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής που εκδίδεται δυνάμει του εν λόγω άρθρου, ή ανήκουν στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου, σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε δημόσιες επιχειρήσεις των οποίων το μετοχικό Κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ..

5. Οι κινητές αξίες, τα περιουσιακής φύσεως δικαιώματα και τα ακίνητα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου μεταβιβάζονται και περιέρχονται στο Ταμείο, με απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.Α.) που προβλέπεται στο άρθρο 3 του ν.3049/2002 (Α' 212).....Η μεταβίβαση των

περιουσιακών στοιχείων στο Ταμείο διενεργείται με βάση τις προβλέψεις του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής του άρθρου 6Α του ν. 2362/1995 και σε χρόνο που επιτρέπει την αξιοποίησή τους σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αξιοποίησης που προβλέπεται στην παράγραφο 10...

10. Τα περιουσιακά στοιχεία του Ταμείου και των εταιρειών των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο αξιοποιούνται σύμφωνα με επιχειρησιακό πρόγραμμα (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αξιοποίησης – Ε.Π.Α.), που περιλαμβάνει ενδεικτικούς τριμηνιαίους στόχους, το οποίο εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Εμπειρογγνωμόνων που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4. Για την κατάρτιση του Ε.Π.Α. , λαμβάνονται υπόψη οι προβλέψεις του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής του άρθρου 6Α του ν.2362/1995».

Άρθρο 5

«1. Η αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Ταμείου διενεργείται με κάθε πρόσφορο τρόπο και κατά προτίμηση, με:

α) Πώληση.

β) Σύσταση εμπραγμάτων και ενοχικών δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων δικαιωμάτων οριζόντιας και κάθετης ιδιοκτησίας και επικαρπίας επί δικαιώματος οποιοσδήποτε φύσης.

γ) Μεταβίβαση εμπραγμάτων και ενοχικών δικαιωμάτων οποιοσδήποτε φύσης επί αυτών.

δ) Εκμίσθωση.

ε) Παραχώρηση της χρήσης ή της εκμετάλλευσής τους.

στ) Ανάθεση της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων.

ζ) Εισφορά τους σε ανώνυμες εταιρείες και στη συνέχεια πώληση των μετοχών που προκύπτουν.

η) Τιτλοποίηση απαιτήσεων, ανεξάρτητα από τον επιχειρηματικό ή μη χαρακτήρα τους, σύμφωνα με τα άρθρα 10, 11 και 14 του ν.3156/2003.

θ) Έκδοση τίτλων ανταλλαξίμων με μετοχές που ανήκουν στην κυριότητα του Ταμείου... ».

Περαιτέρω, στο άρθρο 9 του ίδιου νόμου (3986/2011), όπως ίσχυε αρχικά, ορίζονταν τα εξής:

«1. Τα καταστατικά των εταιρειών των οποίων το σύνολο των μετοχών περιέρχεται άμεσα ή έμμεσα στο Ταμείο μπορούν να τροποποιούνται ύστερα από απόφαση του Δ.Σ. του Ταμείου, ως προς όλες τις διατάξεις τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920. Διατάξεις νόμων ή κανονιστικών αποφάσεων, με τις οποίες ρυθμίζονται θέματα, υπαγόμενα σύμφωνα με τον κ.ν. 2190/1920 στο κανονιστικό περιεχόμενο του καταστατικού, παύουν να ισχύουν από τη δημοσίευση του νέου καταστατικού της εταιρείας. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του κ.ν. 2190/1920, διατάξεις νόμων ή κανονιστικών αποφάσεων, με τις οποίες προβλέπεται η άσκηση περαιτέρω εποπτείας από άλλο διοικητικό όργανο επί των εταιρειών αυτών, καταργούνται από την περιέλευση στο Ταμείο, άμεσα ή έμμεσα, του συνόλου των μετοχών τους».

Η ως άνω παράγραφος τροποποιήθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 31 του ν. 4141/2013 (Α' 81/5-4-2013), που ορίζει τα εξής:

«6.α. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν.3986/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα καταστατικά των εταιρειών των οποίων το σύνολο ή μέρος των μετοχών περιέρχεται, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο ή τα δικαιώματα ψήφου από τις ανωτέρω μετοχές ασκούνται από το Ταμείο, μπορούν να τροποποιούνται ως προς όλες τις διατάξεις τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν.2190/1920».

β. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν.3986/2011, προστίθεται από τότε που ίσχυσε ο ν.3986/2011, εδάφιο ως εξής:

«Ως προς το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του πάσης φύσεως προσωπικού των εταιριών αυτών εφαρμόζονται, για όσο χρόνο οι μετοχές ή τα δικαιώματα ψήφου επ' αυτών ανήκουν στο Ταμείο, οι διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για το προσωπικό των Ν.Π.Ι.Δ. που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' ή Β' του ν.3429/2005, εφόσον οι εταιρείες αυτές, πριν τη μεταβίβαση των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου από αυτές στο Ταμείο, υπάγονταν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' ή Β' του ν.3429/2005, κατά περίπτωση».

13. Τέλος, στην παρ. 12 της υποπαρ. Γ1 της παρ. Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016» (Α'222), ορίζονται τα εξής:

«12. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Δεύτερου του ν. 4024/2011 που αφορούν το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς των υπαλλήλων του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, έχουν ανάλογη εφαρμογή, από 1.1.2013, και στο προσωπικό των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που ανήκουν στο Κράτος ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α., κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής τους, συμπεριλαμβανομένων των Γενικών και Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων, ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από πόρους των ως άνω φορέων κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, καθώς και των λοιπών δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και ανωνύμων εταιρειών, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005 (Α' 314), όπως έχουν τροποποιηθεί με τις διατάξεις της παρ. Ια του άρθρου 1 του ν. 3899/2010 (Α'212). Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, για τους ανωτέρω παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν.4024/2011, εκτός από αυτές της παραγράφου 2».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, προκύπτουν τα εξής:

14. Η εταιρεία «ΕΛΤΑ» αποτελεί από τη σύστασή της, με το άρθρο 1 του ν.δ. 496/1970, νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που λειτουργεί με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας και έχει σκοπό την παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών σε όλη την επικράτεια (περισυλλογή, διαλογή, μεταφορά και διανομή των ταχυδρομικών αντικειμένων), παραμένει, δε, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν.4053/2012, φορέας παροχής καθολικής υπηρεσίας, έως τις 31-12-2028. Περαιτέρω, η ως άνω εταιρεία υπήχθη, με το άρθρο 1 παρ.1 του ν. 2414/1996, στις διατάξεις του νόμου αυτού, ως δημόσια επιχείρηση κοινής ωφέλειας, που λειτουργεί υπό την μορφή ανώνυμης εταιρείας, εν συνεχεία δε, με το άρθρο 14 του ν.2867/2000, έπαυσε να υπάγεται στις διατάξεις που ισχύουν για τις επιχειρήσεις που υπάγονται στο δημόσιο τομέα.

15. Από τις διατάξεις του ν. 3429/2005 (με τον οποίο ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης, λειτουργίας, διοικήσεως και κρατικής εποπτείας των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών) προκύπτει ότι στο Κεφάλαιο Α' του νόμου υπάγονται καταρχήν όλες οι δημόσιες επιχειρήσεις, όπως προσδιορίζονται στο

άρθρο 1, στις οποίες το Ελληνικό Δημόσιο ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό τους κεφάλαιο, της χρηματοοικονομικής του συμμετοχής ή λόγω των κανόνων που τις διέπουν. Εξάλλου, στο Κεφάλαιο Β' του νόμου αυτού υπάγονται: α) οι ανώνυμες εταιρείες των οποίων μετοχές έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά (χρηματιστήριο), εφόσον το Δημόσιο ή τα νομικά πρόσωπα της παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής, β) οι ανώνυμες εταιρείες, που είναι συνδεδεμένες με τις εισηγμένες εταιρείες της προηγούμενης περιπτώσεως κατά την έννοια του άρθρου 42ε παρ. 5 του κ.ν. 2190/1920 (θυγατρικές) και γ) οι ανώνυμες εταιρείες, ως προς τις οποίες έχει αποφασιστεί η έναρξη διαδικασιών αποκρατικοποίησης δια της εισαγωγής μετοχών τους σε οργανωμένη αγορά (χρηματιστήριο), με απόφαση της Δ.Ε.Α. του ν. 3049/2002.

Εξ άλλου, με το άρθρο 42 του ν.3891/2010 προστέθηκε περίπτωση δ' στην παρ. 5 του άρθρου 1 του ν. 3429/2005 και έτσι το Κεφάλαιο Β' του νόμου εφαρμόζεται και στις ανώνυμες εταιρίες των οποίων έχει εκχωρηθεί το δικαίωμα άσκησης της διαχείρισης (management) σε ιδιώτες, με απόφαση της Δ.Ε.Α., εφόσον το Δημόσιο ή ΔΕΚΟ εξακολουθούν να συμμετέχουν στο μετοχικό τους Κεφάλαιο με οποιοδήποτε ποσοστό συμμετοχής.

16. Περαιτέρω, στο άρθρο 4 του ν. 3049/2002 ορίζονται ενδεικτικά οι μορφές αποκρατικοποίησης, μεταξύ δε αυτών περιλαμβάνονται η πώληση του συνόλου της επιχειρήσεως ή περιουσιακών στοιχείων ή τμημάτων αυτής ή κλάδων αυτής, η εισαγωγή της σε Χρηματιστήριο Αξιών ή σε άλλη οργανωμένη αγορά κ.ο.κ. (συνολικά 13 περιπτώσεις).

Επομένως, όταν στο ν.3429/2005 ορίστηκαν κατ' εξαίρεση οι περιπτώσεις των ανωνύμων εταιριών του Δημοσίου που υπάγονται στο Κεφάλαιο Β' (ήτοι οι εισηγμένες στο χρηματιστήριο ή εταιρείες για τις οποίες έχει αποφασιστεί, με απόφαση της Δ.Ε.Α. του ν.3049/2002, η έναρξη διαδικασιών αποκρατικοποίησης δια της εισαγωγής μετοχών τους σε οργανωμένη αγορά), προφανώς αποκλείστηκαν οι περιπτώσεις εταιριών που υπάγονται στις λοιπές μορφές αποκρατικοποίησης του άρθρου 4 του ν. 3049/2002 και οι εταιρείες αυτές υπάγονται στον κανόνα, ήτοι στο Κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005, σύμφωνα με την παρ.4 του άρθρου 1 του νόμου αυτού (γνωμ. ΝΣΚ 275/2006).

17. Με το άρθρο 9 του ν. 3871/2010 (Α' 141) προστέθηκε στο νόμο περί Δημοσίου Λογιστικού (ν. 2362/1995) το άρθρο 6Α , που φέρει τον τίτλο «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής» (Μ.Π.Δ.Σ.). Ακολούθως, με το άρθρο μόνο του ν. 3985/2011 εγκρίθηκε το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής των ετών 2012-2015, το οποίο περιέλαβε στο Κεφάλαιο Β'II «Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων 2011-2015», με σκοπό την ενίσχυση των δημοσίων εσόδων. Για τη διαχείριση και αξιοποίηση του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου τα οποία υπήχθησαν στο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων ιδρύθηκε, με το ν. 3896/2011, το ΤΑΙΠΕΔ, με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας και με αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, σύμφωνα με τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς, με εγγυήσεις πλήρους διαφάνειας και με σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Ως προς τον τρόπο της αξιοποίησης, ορίζεται στο νόμο ότι τα περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στο ΤΑΙΠΕΔ χωρίς αντάλλαγμα μετά από απόφαση της Δ.Ε.Α.Α. του άρθρου 3 του ν. 3049/2002. Τα πράγματα ή δικαιώματα που περιέρχονται στο ΤΑΙΠΕΔ κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή δεν μπορούν να αναμεταβιβασθούν στον προηγούμενο κύριο ή δικαιούχο, το προϊόν δε της αξιοποίησης χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αποπληρωμή του δημόσιου χρέους.

18. Με την από 30-11-2011 σύμβαση μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του ΤΑΙΠΕΔ, σε εκτέλεση της υπ' αριθ. 195/2011 αποφάσεως της Δ.Ε.Α.Α., παραχωρήθηκε η πληρεξουσιότητα στο ΤΑΙΠΕΔ για την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου του Ελληνικού Δημοσίου στις γενικές συνελεύσεις της «ΕΛΤΑ» εκ της ιδιότητας του Ελληνικού Δημοσίου ως κυρίου των μετοχών. Σύμφωνα με τη νομική θεωρία, ο πληρεξούσιος, όπως και ο μέτοχος, ταυτίζεται μερικώς με το όργανο της γενικής συνελεύσεως της εταιρείας και συμβάλλει στη λήψη της αποφάσεώς της και στο σχηματισμό της εταιρικής βουλήσεως. Δεν δημιουργείται, έτσι, εξωτερική σχέση μεταξύ αντιπροσώπου και τρίτου, όπως επί κοινής αντιπροσωπεύσεως με τη δήλωση της δικαιοπρακτικής βουλήσεώς του προς αυτόν, αλλά ο αντιπρόσωπος συνεργεί στη διαμόρφωση μιας νέας ενιαίας βουλήσεως, της εταιρικής (Π. Παναγιώτου «Νομιμοποιήσεις και αντιπροσωπεύσεις μετόχων κατά την άσκηση εξουσίας ψήφου εις γενικήν συνέλευσιν ανωνύμου εταιρείας» σελ. 524 επ.).

Πρώτιστη υποχρέωση του πληρεξουσίου είναι να ασκεί τόσο (και κυρίως) τις ψήφους του αντιπροσωπευόμενου μετόχου κατά τον αριθμό των μετοχών τις οποίες αντιπροσωπεύει, όσο και τα λοιπά δικαιώματα αυτού (όπως της διατυπώσεως προτάσεων προς επιψήφιση, λήψεως πληροφοριών και συζητήσεως).

Περαιτέρω, συνιστά βασική υποχρέωση του πληρεξουσίου ασκήσεως ψήφου να λαμβάνει υπόψη, κατά την άσκησή της, τα καλώς νοούμενα συμφέροντα του αντιπροσωπευόμενου μετόχου και την προστασία αυτών, συνεκτιμώντας τον σκοπό για τον οποίο παρασχέθηκε η αντιπροσωπευτική εξουσία, όπως απαιτούν η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη. Εάν ο μέτοχος δεν διατύπωσε συγκεκριμένες υποδείξεις, ως προς τον τρόπο ασκήσεως των ψήφων του, ο πληρεξούσιος αυτού οφείλει να είναι προσεκτικότερος κατά την άσκηση «της σχετικής», διακριτικής ευχέρειας που του έχει παραχωρηθεί. Οφείλει να ψηφίζει, όπως θα ψήφιζε ο ίδιος ο μέτοχος, που θα βρισκόταν στη θέση του (βλ. Π. Παναγιώτου ο.π. σελ. 632-634).

19. Εν προκειμένω, με την παραχώρηση της πληρεξουσιότητας διατυπώνεται ως βασική υπόδειξη του Ελληνικού Δημοσίου προς το ΤΑΙΠΕΔ ότι το Ταμείο «θα ασκεί τα δικαιώματα ψήφου εκ των μετοχών με αποκλειστικό στόχο την μεγιστοποίηση της αξίας της συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου στην Εταιρία, με όποιο τρόπο κριθεί προσφορότερος ... με σκοπό την εν τέλει πώληση έως και του συνόλου των μετοχών που θα προκύψουν, σε ενδιαφερόμενους επενδυτές και ως εκ τούτου την υλοποίηση των δεσμεύσεων του Προγράμματος Αποκρατικοποιήσεων 2011-2015». Κατά συνέπεια, στη συγκεκριμένη περίπτωση το Δημόσιο αντιπροσωπεύεται κατά το χρόνο ισχύος της σχετικής συμβάσεως (αρχικά ίσχυε για τρία χρόνια, παρατάθηκε δε για άλλα τρία από 30-11-2014) από το ΤΑΙΠΕΔ στις γενικές συνελεύσεις της εταιρείας «ΕΛΤΑ», κατά την άσκηση του δικαιώματος ψήφου στο όνομα και για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου, με απώτερο στόχο την πώληση έως και του συνόλου των μετοχών σε επενδυτή προς υλοποίηση του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων 2011-2015 του Μ.Π.Δ.Σ. και τίποτα πλέον τούτου (πρβλ. ΟΛ. ΣΤΕ 1906/2004 σκέψη 11).

Επομένως, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι με την εν λόγω σύμβαση εκχωρήθηκε η διοίκηση της εταιρείας στο ΤΑΙΠΕΔ, η οποία (διοίκηση) θα

μεταβιβαστεί με την πώληση της εταιρείας (βλέπ. αιτιολ.έκθεση του ν.3985/2011).

Τέλος, και με δεδομένο ότι οι μετοχές της εταιρείας «ΕΛΤΑ» παραμένουν στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, δεν θα μπορούσε να ερμηνευθεί διαφορετικά η από 19-11-2011 σύμβαση παραχωρήσεως, καθόσον το δικαίωμα ψήφου, σύμφωνα με την κρατούσα άποψη, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συναλλαγής, αλλά μόνο μαζί με την μετοχή (Βλ. Π. Παναγιώτου «Το δικαίωμα ψήφου στις κεφαλαιουχικές εταιρείες», σελ. 78 επ., με τις εκεί αναφορές στη θεωρία).

20. Με το άρθρο 31 παρ. 6 περ. α' και β' του ν. 4141/2013, αφενός διευρύνθηκε το πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 3986/2011 (ήτοι, ενώ στην αρχική διάταξη η παράγραφος αυτή αφορούσε μόνο τις περιπτώσεις εταιρειών των οποίων το σύνολο των μετοχών περιέρχεται άμεσα ή έμμεσα στο ΤΑΙΠΕΔ, μετά την αντικατάσταση του πρώτου εδαφίου αφορά πλέον και τις περιπτώσεις που το Ταμείο ασκεί τα δικαιώματα ψήφου από τις ανωτέρω μετοχές) και, αφετέρου, ορίσθηκε ότι εφαρμόζονται, αναδρομικά και από τότε που ίσχυσε ο νόμος αυτός, στις εταιρείες των οποίων το σύνολο ή μέρος των μετοχών περιέρχεται, άμεσα ή έμμεσα, στο Ταμείο ή στις οποίες τα δικαιώματα ψήφου από τις ανωτέρω μετοχές ασκούνται από το Ταμείο και για όσο χρόνο οι μετοχές ή τα δικαιώματα ψήφου επ' αυτών ανήκουν στο Ταμείο, ως προς το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του πάσης φύσεως προσωπικού τους, κατά περίπτωση οι διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για το προσωπικό των Ν.Π.Ι.Δ. που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' ή του Κεφαλαίου Β' του ν.3429/2005, αναλόγως αν μέχρι τη μεταβίβαση των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου από αυτές στο Ταμείο, υπάγονταν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' ή του Κεφαλαίου Β' του ν. 3429/2005.

Επομένως, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, η μεταβίβαση των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου των εταιρειών στο ΤΑΙΠΕΔ, δεν επιφέρει καμία μεταβολή στο βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του πάσης φύσεως προσωπικού τους, που παραμένει αναλλοίωτο ανάλογα με το αν πριν την εν λόγω μεταβίβαση υπαγόταν στο Κεφάλαιο Α' ή στο Κεφάλαιο Β' του ν. 3429/2005.

21. Στη συνέχεια, κατά τη συζήτηση μεταξύ των μελών της Ολομελείας, διατυπώθηκαν, επί του ερωτήματος, δύο γνώμες, οι οποίες έλαβαν τον αυτό αριθμό ψήφων.

Η **πρώτη γνώμη**, που υποστηρίχθηκε από τον Πρόεδρο του Ν.Σ.Κ. Μιχαήλ Απέσσο, τους Αντιπροέδρους του Ν.Σ.Κ. Χρυσάφουλα Αυγερινού, Ανδρέα Χαρλαύτη, Νικόλαο Μουδάτσο, Ιωάννη Διονυσόπουλο και Στέφανο Δέτση και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Θεόδωρο Ψυχογιού, Ευγενία Βελώνη, Ανδρέα Ανδρουλιδάκη, Βασιλική Τύρου, Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Αφροδίτη Κουτούκη, Δήμητρα Κεφάλα, Ελένη Σβολοπούλου, Κωνσταντίνο Κηπουρό, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ευστράτιο Συνοίκη, Αθηνά Αλεφάντη, Αγγελική Καστανά, Ελένη Πασαμιχάλη, Σταύρο Σπυρόπουλο και Ευσταθία Τσαούση, (ψήφοι είκοσι τρεις - 23), δέχτηκε, **επί του πρώτου σκέλους του ερωτήματος**, τα εξής:

Με το ν. 3899/2010 επήλθαν σημαντικές τροποποιήσεις και συμπληρώσεις στο ν. 3429/2005, προκειμένου, όπως προκύπτει από την αιτιολογική του έκθεση, να αντιμετωπισθεί η πρωτοφανής οικονομική και δημοσιονομική κρίση της χώρας και να ληφθούν κατεπείγοντα μέτρα για την περαιτέρω δημοσιονομική προσαρμογή, τη μείωση των λειτουργικών δαπανών, τον εξορθολογισμό στη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού, την αναδιάρθρωση των φορέων και επιχειρήσεων που, είτε επιχορηγούνται τακτικά από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, είτε ανήκουν και ελέγχονται μετοχικά από το Ελληνικό Δημόσιο. Στο πλαίσιο αυτό, η εξυγίανση και ανάπτυξη των ΔΕΚΟ αποτέλεσε σημαντική προτεραιότητα για την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος, που στοχεύει στη συγκράτηση των δαπανών, στην ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας, στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής δικαιοσύνης, στη στήριξη της ανταγωνιστικότητας και στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των πολιτών προς το Κράτος.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 3899/2010, κατά την αιτιολογική έκθεση του νόμου, επαναπροσδιορίζεται το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Α' του ν.3429/2005. Με την αντικατάσταση του άρθρου 19 του νόμου αυτού καταργήθηκαν όλες οι εξαιρέσεις που ίσχυσαν, είτε με ειδικές διατάξεις, είτε με κοινές υπουργικές αποφάσεις, που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου, όπως ίσχυε πριν την αντικατάστασή του, ώστε στο πεδίο εφαρμογής

του να υπάγονται όλες οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί που πληρούν τα κριτήρια του Κεφαλαίου Α'.

22. Εν προκειμένω, με το άρθρο 14 του ν. 2867/2000 η δημόσια επιχείρηση «ΕΛΤΑ Α.Ε.» τέθηκε εκτός δημόσιου τομέα, που είχε αρχικά υπαχθεί με τον νόμο 2414/1996.

Με την υπ' αριθμ. 136/2002 απόφαση της Δ.Ε.Α. αποφασίσθηκε η έναρξη της διαδικασίας εισαγωγής των μετοχών της εταιρείας «ΕΛΤΑ» στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Αυτόθροη συνέπεια της αποφάσεως αυτής ήταν η υπαγωγή της εταιρείας στο πλαίσιο ρυθμίσεων του Κεφαλαίου Β' του ν. 3429/2005, αμέσως από της θέσεως σε ισχύ (31-12-2005) του νόμου αυτού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 5 περ. γ', σε συνδυασμό με το άρθρο 15.

Κατά συνέπεια, η έξοδος της εταιρείας «ΕΛΤΑ» από τον δημόσιο τομέα θεμελιωνόταν σε διπλό έρεισμα, ήτοι αφενός στη ρύθμιση του άρθρου 14 παρ. 1 του ν.2867/2000, αφετέρου δε στη ρύθμιση του άρθρου 1 παρ. 5 περ. γ' του ν.3429/2005, σε συνδυασμό με το άρθρο 15 του ίδιου νόμου.

23. Με το άρθρο 1 του ν. 3899/2010 επεκτάθηκε το πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005, στο οποίο υπάγονται πλέον όλες οι εταιρείες οι οποίες είχαν εξαιρεθεί, είτε με ειδικές διατάξεις, είτε με υπουργικές αποφάσεις, είτε με ειδικές διατάξεις στο καταστατικό τους. Επομένως, με την εν λόγω διάταξη καταργήθηκε η μία εκ των δύο βάσεων υπαγωγής της εταιρείας «ΕΛΤΑ» στο Κεφάλαιο Β', αυτή της διατάξεως του άρθρου 14 παρ. 1 του ν.2867/2000 και της σχετικής διατάξεως του καταστατικού, ενώ παρέμεινε η άλλη βάση, του άρθρου 1 παρ. 5 περ. γ' του ν.3429/2005.

24. Με το άρθρο μόνο του ν.3985/2011 (Α' 151/1-7-2011) εγκρίθηκε το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής των ετών 2012-2015, το οποίο περιέλαβε στο Κεφάλαιο Β II «Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων 2011-2015» με σκοπό την ενίσχυση των δημοσίων εσόδων. Ειδικότερα προβλέφθηκε, όσον αφορά στην εταιρεία «ΕΛΤΑ», της οποίας, όπως προαναφέρθηκε, ποσοστό 90% των μετοχών ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο, η πώληση μετοχών ποσοστού μεγαλύτερου ή ίσου προς το 40% σε στρατηγικό επενδυτή, ο οποίος θα αναλάβει και τη διοίκησή της (βλέπετε σχετικά την αιτιολογική έκθεση του νόμου).

Επομένως, με την έγκριση του Μ.Π.Δ.Σ., με τον ν. 3985/2011, αποφασίστηκε, κατά τρόπο σαφή, συγκεκριμένο και δεσμευτικό, να τηρηθεί άλλη διαδικασία αποκρατικοποιήσεως της εταιρείας «ΕΛΤΑ», ήτοι η πώληση των μετοχών, η οποία και επαναλήφθηκε στην υπ' αριθ. 217/2012 απόφαση της Δ.Ε.Α.Α.

Κατά συνέπεια, η αρχική υπ' αριθ. 136/2002 απόφαση της Δ.Ε.Α., με την οποία η εταιρεία «ΕΛΤΑ» τέθηκε σε καθεστώς ενάρξεως των διαδικασιών εισαγωγής της στο Χρηματιστήριο, με σκοπό την αποκρατικοποίησή της, και η οποία αποτέλεσε το έρεισμα (δεύτερο) για την υπαγωγή της στο Κεφάλαιο Β' του ν.3429/2005, έπαυσε οριστικά να ισχύει, κατά την πρώτη γνώμη, μετά την έγκριση του Μ.Π.Δ.Σ.

Επομένως η ως άνω εταιρεία έχει υπαχθεί στο Κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005 από 1ης-7-2011, οπότε τέθηκε σε ισχύ ο ν.3985/2011 (βλέπ. την παρ. 2 του Κεφαλαίου Γ'), και όχι από την έκδοση της υπ' αριθ. 217/2012 αποφάσεως της Δ.Ε.Α.Α., δεδομένου, άλλωστε, ότι πληροί τα κριτήρια του Κεφαλαίου αυτού, αφού ελέγχεται μετοχικά από το Ελληνικό Δημόσιο.

Η γνώμη αυτή δεν έρχεται σε αντίθεση με την κρίση της απόφασης 2289/2015 της Ολομέλειας του ΣτΕ, στην οποία γίνεται αναφορά (βλέπ. σκέψη 11) ότι ο ν.3985/2011 είναι (απλώς) τυπικός νόμος, εξομοιούμενος με προϋπολογισμό περισσοτέρων ετών. Και τούτο διότι, αφενός στη θεωρία⁵ υποστηρίζεται ισχυρά η άποψη ότι ο προϋπολογισμός είναι αναμφισβήτητος νόμος με την τυπική και με την ουσιαστική έννοια, αφετέρου με την υπ' αριθ. 1903/2014 απόφαση της Ολομέλειας του ΣτΕ (σκέψη 19) κρίθηκε ότι «το ακίνητο με την ονομασία «Ελληνικό» κατέστη μεταβιβαστέο στο ΤΑΙΠΕΔ με απόφαση της ΔΕΑΑ, ήδη δια της υπαγωγής του στο Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων 2011-2015, δυνάμει των μεταγενέστερων νόμων 3985/2011 και 3986/2011», ήτοι έγινε

⁵ Σύμφωνα με τη θεωρία αμφισβητείται ο χαρακτήρας του κρατικού προϋπολογισμού (που προσλαμβάνει τη μορφή τυπικού νόμου) ως ουσιαστικού νόμου, υποστηρίζεται πάντως ότι «αν θεωρηθεί ότι η αριθμητική απεικόνιση των κονδυλίων του προϋπολογισμού δεν θέτει κανόνες δικαίου, τότε ακυρώνεται όλη η συνταγματική και πολιτική λειτουργία του προϋπολογισμού ως θεσμού που εγγυάται τη διαφάνεια, αλλά και την ορθολογικότητα της δημοσιονομικής διαχείρισης και άρα όλης της κυβερνητικής πολιτικής. Άλλωστε, κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 79, αν για οποιονδήποτε λόγο καταστεί αδύνατη η διοίκηση των εσόδων και των εξόδων του κράτους βάσει του προϋπολογισμού, αυτή ενεργείται με βάση ειδικό κάθε φορά νόμο. Συνεπώς ο προϋπολογισμός είναι αναμφισβήτητος νόμος και με την τυπική και με την ουσιαστική έννοια του όρου» (βλ. Ευαγ. Βενιζέλου «Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου», εκδ. Αντ. Σάκουλα, 2008, σελ.140-141).

δεκτό, με την εν λόγω απόφαση, το ρυθμιστικό περιεχόμενο του ν. 3985/2011. Την άποψη αυτή αποδέχεται, εξάλλου, και το Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο έκρινε, με την απόφαση 1204/2014 του VI Τμήματος, ότι ο ν. 3985/2011 περιέχει κανόνες δικαίου, οι οποίοι, ως νεότεροι και ειδικοί, υπερισχύουν γενικών ρυθμίσεων άλλων ουσιαστικών νόμων, ακόμα και του Α.Κ.

Περαιτέρω, επί του **δευτέρου σκέλους του ερωτήματος**, η ως άνω γνώμη, δέχτηκε ότι η εταιρεία «ΕΛΤΑ» υπάγεται, ως προς το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του πάσης φύσεως προσωπικού της, στο Κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005, κατ' εφαρμογή της διατάξεως του τελευταίου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 9 του ν.3986/2011, καθόσον πριν από την παραχώρηση από το Ελληνικό Δημόσιο της πληρεξουσιότητας προς το ΤΑΙΠΕΔ, με την από 30-11-2011 σύμβαση, για την αντιπροσώπευση του Δημοσίου, κατά την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου στις γενικές συνελεύσεις της εταιρείας, υπαγόταν στο Κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005 και συγκεκριμένα από τη θέση σε ισχύ (1-7-2011) του ν. 3985/2011.

25. Η δεύτερη γνώμη, που υποστηρίχθηκε από τους Αντιπροέδρους του Ν.Σ.Κ. Αλέξανδρο Καραγιάννη, Βασιλική Δούσκα και Ιωάννη-Κωνσταντίνο Χαλκιά και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Σπυρίδωνα Παπαγιαννόπουλο, Παναγιώτη Παναγιωτουνάκο, Νίκη Μαριόλη, Αικατερίνη Γρηγορίου, Δημήτριο Χανή, Γεώργιο Ανδρέου, Κωνσταντίνο Κατσούλα, Δημήτριο Μακαρονίδη, Αλέξανδρο Ροϊλό, Ευαγγελία Σκαλτσά, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Χριστίνα Διβάνη, Παναγιώτη Παππά, Βασίλειο Καραγεώργο, Χρήστο Μητκίδη, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Γεώργιο Γρυλωνάκη, Βασίλειο Κορκίζογλου, Χαράλαμπο Μπρισκόλα και Νικόλαο Καραγιώργη (ψήφοι είκοσι τρεις - 23), δέχτηκε, **επί του πρώτου σκέλους του ερωτήματος**, τα εξής:

Με την υπ' αριθ. 136/2002 απόφαση της Δ.Ε.Α. αποφασίσθηκε η έναρξη της διαδικασίας εισαγωγής των μετοχών της «ΕΛΤΑ» στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Συνέπεια της αποφάσεως αυτής, κατά την έναρξη της ισχύος του ν. 3429/2005, ήταν η υπαγωγή της εταιρείας στο καθεστώς του Κεφαλαίου Β' του νόμου αυτού, σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 5 του άρθρου 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 15 του νόμου αυτού, περαιτέρω δε, με την υπ' αριθ. 217/2012 απόφαση της ΔΕΕΑ αποφασίστηκε η πώληση των μετοχών της ΕΛΤΑ Α.Ε. και παρασχέθηκε η εξουσιοδότηση στο ΤΑΙΠΕΔ να σχεδιάσει, αποφασίσει και

υλοποιήσει τη διαγωνιστική διαδικασία για την πώληση των μετοχών των ΕΛΤΑ, οπότε συνάγεται ότι έχει προκριθεί άλλος τρόπος πώλησης των μετοχών και όχι δια της εισαγωγής των μετοχών σε οργανωμένη αγορά.

Συνεπώς, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υφίσταται σήμερα και ισχύει ο λόγος για τον οποίο η εταιρεία «ΕΛΤΑ Α.Ε.» είχε υπαχθεί στο Κεφάλαιο Β' του ν.3429/2005, επομένως, για το λόγο αυτό, η «ΕΛΤΑ» έχει υπαχθεί στο Κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005, από και διά της εκδόσεως της υπ' αριθ. 217/2012 αποφάσεως της ΔΕΑΑ, ενώ δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η υπαγωγή της εταιρείας «ΕΛΤΑ» στο Κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005 ανατρέχει στις 1-7-2011, οπότε τέθηκε σε ισχύ ο ν. 3985/2011 (βλέπ. την παρ. 2 του Κεφαλαίου Γ), διότι ο νόμος αυτός είναι (απλώς) τυπικός νόμος, εξομοιούμενος, κατά το μέτρο που, απλώς, εγκρίνει το Μ.Π.Δ.Σ., με προϋπολογισμό περισσότερων ετών και δεν περιλαμβάνει ουσιαστικές ρυθμίσεις, όπως άλλωστε έκρινε, *ad hoc*, η απόφαση υπ' αριθ. 2289/2015 της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλέπ. σκέψη 11).

Περαιτέρω, **επί του δευτέρου σκέλους** του ερωτήματος, η ως άνω δεύτερη γνώμη, δέχτηκε ότι, όσον αφορά το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του πάσης φύσεως προσωπικού της, η εταιρεία «ΕΛΤΑ» εξακολουθεί να υπάγεται στο Κεφάλαιο Β' του ν. 3429/2005, κατ' εφαρμογή του τελευταίου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 9 του ν. 3986/2011, καθόσον πριν από την παραχώρηση από το Ελληνικό Δημόσιο της πληρεξουσιότητας στο ΤΑΙΠΕΔ, με την από 30-11-2011 σύμβαση, για την αντιπροσώπευση του Δημοσίου, κατά την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου στις γενικές συνελεύσεις της εταιρείας, υπαγόταν στο Κεφάλαιο Β' του ν. 3429/2005.

26. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 3 του Οργανισμού του ΝΣΚ (ν. 3086/2002), αν υπάρξει ισοψηφία στις συνεδριάσεις της Ολομέλειας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Επομένως, μετά την ισοψηφία των δύο παραπάνω γνώμων που διατυπώθηκαν, υπερισχύει η πρώτη από τις γνώμες αυτές, την οποία υποστήριξε ο Πρόεδρος.

Απάντηση

27. Ενόψει των ανωτέρω, επί των τεθέντων ερωτημάτων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Πλήρης Ολομέλεια) γνωμοδοτεί ως εξής:

α) Επί του πρώτου σκέλους του ερωτήματος, ότι η εταιρεία «ΕΛΤΑ» υπάγεται από τις 1-7-2011 στο Κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005, καθ' όσον ο λόγος για τον

οποίο είχε υπαχθεί στο Κεφάλαιο Β', ήτοι η έκδοση της υπ' αριθ. 136/2002 αποφάσεως της Δ.Ε.Α., με την οποία είχε τεθεί σε καθεστώς ενάρξεως των διαδικασιών εισαγωγής της στο Χρηματιστήριο Αθηνών με σκοπό την αποκρατικοποίησή της, έπαυσε να υφίσταται μετά την έγκριση, με τον ν. 3985/2011, του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015 (ΜΠΔΣ).

β) Επί του δευτέρου σκέλους του ερωτήματος, ότι η εταιρεία «ΕΛΤΑ» υπάγεται, ως προς το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς του πάσης φύσεως προσωπικού της, στο Κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005, κατ' εφαρμογή του τελευταίου εδαφίου της παρ.1 του άρθρου 9 του ν. 3986/2011, καθόσον πριν από την παραχώρηση από το Ελληνικό Δημόσιο της πληρεξουσιότητας στο ΤΑΙΠΕΔ, με την από 30-11-2011 σύμβαση, για την αντιπροσώπευση του Δημοσίου κατά την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου στις γενικές συνελεύσεις της εταιρείας, υπαγόταν στο Κεφάλαιο Α' του ν. 3429/2005 και συγκεκριμένα από τη θέση σε ισχύ του ν. 3985/2011 (ήτοι την 1η-7-2011).

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 28-2-2018

Ο Πρόεδρος

Μιχαήλ Α. Απέσσος

Πρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Αγγελική Καστανά

Νομική Σύμβουλος του Κράτους